31 ... вівторок, 2. грудня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник. Виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-30
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

В дальшому поході на Москву

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА, 1. 12. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

В області Ростова ворог продовжував вчора з небувалим вкладом людей і матеріялу свої протинаступи і знову при дуже важких, кривавих втратах.

В області Москви відділи піхоти і повзів посуваються в наступі далі проти совітської столиці.

Під Петербургом продовжував ворог і вчора свої даремні спроби вилому. При відбиттю такого нападу, переводженого більшими силами по леді Неви, втратив ворог попри високу кількість убитих і ранених чимало полонених, а також 30 танків, з того 6 найважчих.

Летунство поборювало з добрим успіхом на середньому й північному відтинку фронту совітські запільні шляхи. На схід від ріки Волхов бомбардовано приміщення військ та склади матеріялів. На водах коло Кронштадту затопили боеві літаки один криголом, а більший вантажник важко ушкоджений бомбою. Дальші налети були спрямовані проти Москви та Петербурга.

На східньому побережжі Шкотії атакувало летунство вдень бомбами та покладовою зброєю одне летовище. Бомбами поцілено галі та приміщення і знищено чимало літаків на летовищах. Вночі атакували боеві літаки пристаневі споруди південно-західної Англії.

У північній Африці тривають ще бої на південний схід від Тобруку. Англійські протинаступи, що їх повели тут з півдня, успішно відбито. Німецькі й італійські боеві летунські ескадри підтримували боеві дії.

Англійські бомбовики налетіли останньої ночі на північно-німецьку прибережну смугу. В Гамбурзі й Емдені були між цивільним населенням вбиті й ранені. Англійське летунство зазнало підчас цих налетів знову важких втрат, саме 15 збитих літаків, з чого 10 зістрілили одиниці фльоти.

Здобуття дальших теренів біля Москви

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подало 30. 11:

Біля Ростова і в Донецькому луці знову німецькі війська у співділанні з летунством завдали найважчі втрати, коли і вчора відбивали масові наступи, які ворог повторяв. Боеві літаки запалили у східній частині Таганрозького заливу склад нафти.

В просторі біля Москви піші і панцирні групи зайняли в наступі нові терени.

Перед Петербургом відбито сильнішу спробу вилому ворога, яку зміцнювали панцирні вози.

На далекій півночі ескадри боевих літаків продовжували нищення важних споруд мурманської залізниці.

Дальші успішні летунські налети звертались на летовища і залізничі споруди на південному та середньому відтинку фронту. — Петербург і Москву бомбардовано вдень.

Перед британським побережжям атакували скорі човни вночі на 29. 11. один сильно забезпечений ворожий конвой і затопили один корабель-цистерну, містоти 7.000 тон. Зторпедовано і мабуть затоплено ще один дальший великий корабель.

В північній Африці німецько-італійські війська продовжували свій протинаступ. — При цьому знищено дальші панцирні ворожі вози. Німецькі спадні літаки як також ловецькі та нищильні групи розігнали британські валки та панцирні становища поготівля. Ворожі шляхи постачання біля Марса Матрук були успішно бомбардовані. В летунських боях німецькі ловецькі літаки зістрілили без власних втрат 6 британських літаків.

Від 22—28. 11. втратило совітське летунство 207 літаків. З цього зістрілено 79 в летунських боях, 53 зістрілила протилетунська артилерія, а решту знищено на землі. В цьому самому часі пропало на східньому фронті 24 власних літаків.

—o—

Бої в Мармариці тривають далі

РИМ, 1. 12. — Головне Командування Італійської Армії звідомлює:

В Мармаріці тривали вчора далі місцеві бої. В Тобруці діяльність артилерії. Ворожу спробу вилому підтримувану танками, на фронті дивізії Тренто, відбито. На середньому відтинку фронту були сутички передових загонів: кілька ворожих панцирників знищено. На фронті Солюму тривала обабічна діяльність артилерії. На півдні Джебелю наскочено на моторизов. частини ворога і розігнано їх. Німецько-італійські летунські частини перевели численні бомбові та скорострільні акції проти моторизованих частин ворога, а також на залізничі та постачальні обекти в околиці Марса Матрук. Зістрілено 5 ворожих літаків. Три з них збила німецько-італійська протиоборона підчас налету на Бенгазі. 2 зістрілили німецькі ловецькі літаки.

Англійський промисл продукує замало

НЮ-ЙОРК. — В розмові з кореспондентом „Ню-Йорк Гаральд-Трібін" в Лондоні заявив предсідник машинового промислу, Гордон, що британський промисл продукує тепер тільки половину военного матеріялу, який міг би продукувати, коли б зчезли поважні недостачі промислової системи.

Головні причини є: бюрократичний адміністративний апарат і недостача контакту між доставцями і промислом, безнастанна недостача сировини та транспортові перепони. Недобре плянування також дуже відповідальне. Коли Бевін домагається 40% збільшення продукції, то це є найкращий доказ того, що промисл осягнув не вище як 60% потенціялу. Ця цифра дійсно нижча і вона не осягнула 50 відсотків.

—o—

Нездоровий пров

Наша національно-суспільна будівля нагадує не приземкувате дерево кріписте, що виросло на вільному місці, *в повені* сонця, а те бліде, кволе, що зросло в тіні, в тісноті й своїми верхівлями тягнеться вгору, щоб там лише гойдатися й шуміти.

Оцей гін, зроджений ненормальними умовинами життя в неволі, гін із тіні до найвищої можливости, без належного вкорінення в грунті й без кремезности пня, — це наш сьогоднішній гін до „провідництва": на верхах аж роїться від кандидатів на „провідників", а на низах — маси без дійсних провідників, себто без людей, які з самопосвятою працювали б для народу і кермували б ним.

Тисячі інтелігентів живуть думкою, щоб чкурнути десь у саму столицю, де можна „вхопити момент" і стати якимсь „провідником". Такі самі тисячі вважають себе за покривджених долею, яка судила їм провідництво десь у селі чи в містечку. Не менше й таких, які, вже маючи це провідництво в своїх руках, відвертаються від нього, бо вважають себе за покликаних до вищого проводу, на вершинах життя.

Навіть ті, що під большевиками чи Польщею щиро мріяли про часи, коли буде можна з головою поринути у вир суспільної праці для „меншого брата", — навіть ті сьогодні, коли можна вщерть насолодитися тією працею, не все рвуться до неї.

Ще недавно відчували ми в селах, містечках і містах міцний, здоровий живчик. А сьогодні там тихо; провідники перестають бути провідниками: „сіль вибуяла й не має чим її осолити".

Українське дійсне, віковічне життя мас залишається без проводу. Пояснення цього явища різними важкими, незалежними від нас обставинами, помилкові. Дійсні причини — в психіці наших людей, про які годі тут говорити. А тим менше можна говорити про зміну погляду на ідею провідництва, що сягає своїми початками тих часів, коли народи й племена дикі починали жити збірнотами.

Але не можна не говорити про те, що залишення народніх мас на власні сили в сьогоднішнім надзвичайно відповідальнім моменті — це явище насправді невідрадне, бо треба памятати, що маси без провідників жити не можуть: тратячи одних, негайно шукають собі других.

Ще рік тому, навіть пів року, наша інтелігенція мала провід цими масами у своїх руках — провід їхніми думками, почуванням, волею. Сьогодні багато змінилося. А завтра можуть знайтися незвані провідники, щоби повести ці низи в напрямі бажанім їм.

Наші священики, вчителі й всі інші сільські й міські інтелігенти повинні б поважно призадуматися над грізними наслідками випущення проводу із своїх рук, відтягаючись від муравлиної праці на місцях.

В. Островський.

—o—

Поза китайським муром

(Від нашого кореспондента) *)

Ранком, перед від'їздом, заходимо до міської управи в Звягелі. Дивне явище: всі урядовці управи говорять однаково добре по-німецьки й по-українськи, легко й свобідно проходячи з одної мови на другу. Звідки взялося тут, на радянській стороні, стільки людей із знанням німецької мови? На мій запит у цій справі довідуюся, що майже половина населення Звягеля — німецькі кольоністи, й що в ураві працюють здебільша німці. Служать вони й у міській поліції, яка носить українську уніформу.

Швидко полагоджуємо нашу справу, сідаємо в авто й їдемо далі на Житомир.

Великі простори землі незаорані. Чому? Пізніше довідуємося, що причину цього треба шукати головним чином в розгромі тяглової сили по колгоспах. Де людям пощастило уберегти частину тракторів й іншого інвентаря від большевицького знищення, там засівне завдання виконано повніше й ширше. Є колгоспи, де засіяно землі до 70%, в інших — необроблена земля буде використана під ярові посіви.

Там і тут по дорозі стоять зіпхнуті в рови большевицькі танки. В деяких місцях видно цілі їх громади. Це місця боїв. Де-не-де на полях лежать рештки збитих совєтських літаків.

ЖИТОМИР.

За кілька годин ми в Житомирі. Це велике, добре забудоване, губерніяльне колись місто могло б відіграти ролю значного культурного осередку при іншій, ніж у большевиків, господарці. За большевицьких часів місто підупало й на зовнішньому вигляді, і на внутрішньому змісті. На всьому сліди страшного занедбання. Проте, навіть після 20-літнього варварської господарки Житомир має всі дані швидко відродитися і стати одним із кращих міст України. Є в ньому кілька десятків знищених війною великих каменяниць, але, порівнюючи, воєнний вихор торкнувся його незначно. Кілька соборів і костелів мальовниче панують своїми вежами над широко розкиненими, гарними, а подекуди й чисто европейськими кварталами.

Тут виходить український часопис „Голос Волині" і ми не можемо утриматися від спокуси відвідати його редакцію. Журналістичну, переважну галицьку, молодь, яка веде газету, застаємо при роботі. В оживленій розмові з нею довідуємося про всякі труднощі, між іншими і брак паперу. Про існування інших українських часописів редакція тільки чула, а про деякі й зовсім не знає. Привезені нами комплети волинських газет щиро втішають її. Оповідають про комплетну недостачу книжок у місті й окрузі та просять передати покликаним чинникам, що духовий голод — це одна з найчутливіших болячок побольшевицького життя в місті.

Після большевицької господарки у місті повний брак цукру, тютюну, сірників і галянтерії. Школи, за вийнятком одної початкової німецької, не відкриті. Житомир стає осередком генерал-комісаріяту, до якого включена Винничина. Населення міста збільшується приїжжими з Киева, з оглядів прохарчування.

Їдемо далі. На півночі між Житомиром і Киевом здибаємо село з церквою. Але який жахливий вигляд цієї церкви! Хрестів на куполях нема, дахи поіржавіли, сама вона якась чорна й непривітна. Приїхав уже на село й колишній його парох, старенький священик. Повертаються до рідних сторін птахи з далекого вирію!

Говоримо з селянами, які обступили нас. Усі в один голос запитують, чи не чули ми, коли вже почнуть ділити землю. Питання про поділ землі — це кардинальне питання, яким зайнято під цю пору селянство всієї України.

Помітна велика кількість дітей по селах. Серце тішиться, дивлячись на них. Проблема популяції в Україні вирішена позитивно. Питання тільки, чи вистане сил відповідно виховати молоде покоління. Думаємо, що вистане, бо разячої нужди тепер не видно серед мас.

Близькість Киева відчувається в масовому пішому руху людей, що з торбами на плечах і кошами в руках ідуть в одну й другу сторону по дорозі. Це шукачі хліба й іншої поживи з голодної столиці. Ідуть вони масами, цілими процесіями. Деякі тягнуть мішки на імпровізованих, на швидку збитих ручних візках. Ті, що йдуть із Киева, несуть на собі різні речі; ті, що вертаються до Киева, тягнуть заміняні на ці речі продукти. Большевики допровадили „щасливий" народ до примітивної міноторговлі.

Що ближче до Киева, то більше слідів недавніх боїв. Залізні рогачки, колючі дроти, бункри, розбиті авта, танки. Підміські ліси-парки повні знищення і спустошення. Тисячі варварсько зрубаних чудових сосен лежать по один і по другий бік дороги. Моторошно й сумно стає на душі від цієї картини.

КИЇВ.

Борщагівка. Боярка. А ось і рівна, як шнур, довжезна струна Шевченківського бульвару, що підіймається вгору перед нашими очима. З лівого боку — дзвіниця Софії. Це Київ перед нами, той святий Київ, який 23 роки тому ми змушені були покинути, спасаючись від дикости азійської орди.

Серце повне тремтіння, очі вп'иваються в такі знайомі, такі рідні обриси міста, шукаючи з тривогою кожної подробиці, з якою зв'язане повне надій і сил колись, а тепер так підрізане на довголітній еміграції життя.

Авто переходить з асфальту автостради на міський брук і скаче на його вибоїнах і знищеному за 25 років камінню. Куди не кинеш оком, усе виглядає в тому сумному занедбанні, в якому можна бачити речі по чверть століття їх ужитку без направи й ремонту. Ні до чого не торкнулася рука хижого наїздника-большевика в замірі його прихорошити, приноздобити чи хоч би тільки підтримати. Як було все 25 років тому, так і залишилося, нищене зубом часу — без господарського ока, без опіки, без охоти задовольнити бодай елементарні вимоги естетизму. Фасади домів ні разу за такий довгий час не мальовані, покрівель не торкнулася фарба, пооблуплювані оздоби не поправлені, навіть шиби вікон не обтерті бодай ганчіркою. І таке все навколо: вибиті ногами хідники з ямами й горбами, поломані й покалічені огорожі, брами, дерев'яні телеграфні стовпи з часів царя Гороха, запущені сади й сквери. Де ж те роздуте на цілий світ стахановське стовідсоткове виповнення плянів розбудови міст, де прокричані ерихонськими трубами 5-ти, 10-ти і 20-тирічки, де господарність жидівських пророків комуністичного щастя? — Бруд, руїна, заплюваність, нужда й гори сміття.

Зірвані мости, потрощені віядукти, барикади, протитанкові рогачки — це зрозуміле принаймне: війна. Але чому [illegible] довий, единий у цілому світі [illegible] Шевченка з пірамідальними [illegible] (колись Бібіковський), краса [illegible] Киева — вирубаний, пошматова[illegible] щений, або засаджений де-не-де [illegible] низькорослими деревами? А з його [illegible] огорожі й сліду не стало.

Знищено десятки пам'ятників і десятки церков (Михайлівський Золотоверхий манастир, Десятинна церква, Трьохсвятительська, Стрітенська, св. Федора, Миколаївський собор і багато інш.). Хай, — не підходили вначить під дух комуністичного талмуду, але чому ж на їх місце не поставили большевики того, що їм було миле, а залишили гори сміття, неприбрані румовища, пориті, як стадом свиней, майдани? Часу не було? Але ж вони мали аж 23 роки на це!

Київ, чудовий Київ із каштановими алеями, акацієвими скверами, південною сонячністю, зеленими наддніпровими садами, елегацією европейських кварталів, романтикою шляхетних садиб і віль на Липках — став виглядати, як запаскуджені передмістя Бердичева чи якогось там іншого Бобруйська за 20 років сталінсько-кагановичівського „культуртрегерства". Рузвельтові й Черчілеві варто було б поглянути на нього, щоб уявити собі майбутній вигляд Брукліна чи Лондону.

Не знайдете в Киеві ні одної нової будови приватного користування. За те очі ваші вражає ґрандіозна маєстатичність чужих загальному характерові міста, пихатих палат совітського будівництва. В будову усіх цих палат совнаркомів, рад і ЦК. комуністичної партії вложено сотки мільйонів гроша й тяжкої праці голодних кріпаків на те, щоб вони пишалися на купах жидівських смітників, серед загального бруду, запустіння й азійської неохайности, як великанські єгипетські піраміди серед пісків пустині. Чисто азійські контрасти, чисто орієнтальна чуттєва уподобаність, що не лучиться ні з психікою спокійної української вдачі, ні з українською природою. Наносне, чуже, вимушене й непрошене. Ця орієнтальна естетика примусила змазати червоною фарбою золоті куполи на св. Софії й інших уцілілих київських соборах, ця азіятська нетерпимість підклала десятки тон динаміту під Успенську церкву Лаври, цей жидівсько-садистичний сатанізм змів із лиця землі Аскольдову могилу над Дніпром та інші, дорогі нам пам'ятки тисячелітньої давнини. Серце крається, дивлячись на всю цю профанацію, на дику розперезаність.

Їдемо запущеним до непізнання Шевченківським бульваром угору, в сторону Хрещатика, кидаючи очима вправо й у ліво. Пам'ятника Бобринському нема. В кінці Безаківської вигдядає новий залізничний двірець. Казали, що він нагадує своїм виглядом форму тризуба, й що архітект мусів був заплатити за це своїм життям. Не можемо твердити, щоб ця подібність була велика. З лівого боку перебігають фасади таких знайомих зперед 20 літ, але таких страшенно занедбаних будинків. З правого боку величезний ботанічний сад.

Доїздимо до Володимирського собору. Зупиняємося: д-р Б., який уперше в Киеві, хоче сфотографувати його. Собор замкнений. Він завалений якимись архівами. Оповідають, що большевики підмінували його. На банях збереглися із злізлою позолотою хрести.

*) Гл. „К. Вісті" ч. 266, 267 і 268.

Турецьке радіо скептично оцінює ситуацію в Лібії

АНКАРА. — *Політичний референт турецького радія оцінює ситуацію британської офензиви в Лібії зі скептицизмом, що постійно росте.* В пятницю вечером він завважив, що британська армія не осягнувши навіть якоїсь частинки поставлених собі передтим цілей і що вона кидає вже останні резерви у бій. Зрештою здається, що супроти британської офензиви держави осі не є вже в обороні, але самі вже перейшли до наступу. В подібний скептичний спосіб оцінюють тут військову ситуацію совітських армій перед Москвою. Референт турецького радія стверджує, що совіти розпоряджають ще 4-ма залізничними лін'ями, які ведуть зі Сходу до Москви. З них дві вже сильно загрожені. Коли б німцям удалося дістати ті лінії в свої руки, тоді були б дальші бої за Москву, дивлячись з військового становища, безцільні.

ЗІ ЛЬВОВА І З КРАЮ

Львів, 30. листопада 1941.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР ДАЄ ВИСТАВИ ОКРЕМО ДЛЯ НІМЦІВ ТА ОКРЕМО ДЛЯ УКРАЇНЦІВ.

Відділ пропаганди при уряді губернатора установив новий порядок відвідування оперного театру у Львові. І так вистави **тільки для німців** будуть іти в суботи, неділі і понеділки — початок в год. 19; вистави **тільки для українців** відбуватимуться у вівтірки, середи, четверги — початок в год. 18, та в неділі пополудні — початок в год. 15, себто для української публики призначено 4 вистави тижнево. Український театр даватиме для німецької публики що'суботи, неділі й понеділки — опери, оперетки, балетні вечорі та українські народні песи зі співами й танцями тоді, коли у згаданих днях не буде у Львові поважніших театральних чи концертових німецьких імпрез. Новий порядок про відвідування оперного театру у Львові обовязує від суботи 29. 11, коли то перша вистава опери „Мадам Батерфляй" ішла вже виключно для німців. Цього зарядження будуть придержуватися безоглядно.

В суботу 29 листопада ц. р. львівський український театр виставив у салі оперного будинку відому оперу Пучіні'я **„Мадам Батерфляй"**, що була постійно в репертуарі українського державного театру опери й балету також за большевицьких часів. Це перша опера з европейського репертуару в теперішньому сезоні нашого столичного театру. Обсада головних партій така: Батерфляй — Поспієва (Лідія Туркевич), Сузукі — Черних, Пінкертон — д-р Тисяк.

КІНОТЕАТРИ ДЛЯ НІМЦІВ, УКРАЇНЦІВ ТА ПОЛЯКІВ.

У Львові є під цю пору 12 кінотеатрів для цивільної публики, 2 тільки для війська та 1 для німецької поліції. Кіна для цивільного населення поділено так, що „Касіно" й „Олімпія" (раніше „Ампір"), оба при Оперштрассе 5, призначені виключно **для німців**; кіна: 1) „Студіо" раніше „Коперник", Коперника 9, 2) „Ріяльто", Академічна пл. 5, 3) „Метро" Остштрассе 7 і 4) „Муза", 22 Юніштрассе 11, призначені виключно **для українців**; кіна: 1) „Рокосі", Кентшинського 57, 2) „Космос" (раніше „Балтик"), Шішенпляц 1, 3) „Світ" Вінерштрассе 3, 4) „Мева", вул. Жовківська, 5) „Тон", вул. Кушевича і 6) „Байка", вул. Зелена 26, призначені виключно **для поляків**.

У найближчому часі мають відкрити у Львові ще кілька кінотеатрів, а саме „Стілевий" (для української публики), що буде називатись „Уранія", „Стелля" (раніше: „Міраж"), „Сатурн" (раніше: „Пакс"), „Глорія", „Рай" та „Світовид". Отже для цивільного населення було 6 призначених 18 кінотеатрів.

Кінотеатри „Паляс", „Пасаж", „Тон" і „Гражина" знищені в останній війні, як відомо цілковито, салю кіна „Аполльо" займає Консерваторія, а салю кіна „Лев" (потім: „Атлянтик") перебудовано ще за большевиків і тепер остаточно викінчено для театру ім. Лесі Українки. Отже ці кінотеатри силою обставин відпадають. А збудоване за большевиків кіно „Парк" у Єзуїтському (університетському) городі чинне тільки в літі і тому від половини листопада воно вже замкнене. Таким чином з колишніх 28 львівських кінотеатрів працюватиме для цивільного населення, війська та поліції 21 кін.

В цілій Галичині наладнано вже справу і пущено в рух досі 56 кінотеатрів.

НОВІ НАЗВИ ЛЬВІВСЬКИХ ВУЛИЦЬ.

Дальші переміни назв львівських вулиць такі: вул. Шашкевича називається тепер Одеонштрассе, вул. Котляревського — Берґбауштрассе, вул. Йосафата — Нелькенштрассе, вул. Листопада (за большевиків: Енґельса) — це тепер Ґерманенштрассе, вул. Академічна — Академіштрассе, вул. Зіморовича — Агорнштрассе, вул. Кляйнівська — Кляйнештрассе, вул. Зиґмунтівська — Сіґмундштрассе, вул. Судова — Ґеріхтштрассе, площа Більчевського — Ганзепляц, Жовківська — Жолькеверштрассе, вул. Кравецька — Крумпештрассе, вул. Потоцького — Зіґфрідштрассе, вул. Фурманська — Фурманнштрассе, вул. Рейтана — Райтерґассе, вул. Різницька — Шляхтгофштрассе, вул. Шопена — Вальцерштрассе, вул. Монюшка — Компоністенштрассе, вул. Браїрівська — Мальцґассе, вул. Карпінського — Боґенштрассе, вул. Земялковського — Танненштрассе, вул. Баденіх — Ганс-Захсштрассе, вул. Техніцька — Техніркерштрассе, вул. Матейка — Номаденштрассе, вул. Крашевського Штальштрассе, вул. Шайнохи — Юльмондштрассе, вул. Понятовського — Ґартенштрассе, вул. Обертинська — Обертінерґассе, вул. Бальцера — Бальцерштрассе, вул. Кресова — Дункле́ґассе, вул. Булярда — Гандельштрассе.

†

Михайло Демчук

гімн. професор у Перемишлі, голова комісії допомоги полоненим,

принявши Найсвятіші Тайни помер на тиф при виконуванні свого обовязку дня 29. листопада 1941 р.

Покійний був довголітнім учителем гімназії в Перемишлі, членом УГА, послом Національної Ради в Станиславові, від 1919 — 22 організатором шкільництва на Закарпатті, довголітнім управителем Дівочого Інституту, основником Сирітського Захисту, директором консуму „Надія", головою філії „Просвіти" в Перемишлі і т. д. Похорони тлінних останків відбудуться 2. грудня з цвинтарної каплиці.

В. Й. П.!

ШКОЛА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ У ЛЬВОВІ.

На днях відкрили у Львові в присутності губ. д-ра Ляша школу для української поліції, яка дістала просторе й вигідне приміщення. Відкрив школу ген.-майор поліції Вінклер, командант порядкової поліції в Ген. Губернаторстві, зазначивши, що молоді кандидати на поліціянтів мають здобути собі у школі потрібне фахове знання, щоб могти потім спільно з німецькою поліцією та під її кермою виконувати як слід свій тяжкий, але почесний обовязок.

Львовянин.

МИКОЛА ТЕРЛЕЦЬКИЙ

МОРОЗИХА

(Закінчення)

Морозиха знизнула плечима.

— Четвертий рік ми у своїй хаті не бачили зайвої скоринки. Усе на хлібозаготівлю віддаємо. Де там вже говорити, як на Великдень...

Голова докурив цигарку, і затопчуючи недокурок ногою, сказав:

— Це все дурниці. Справа ось в чому сьогодні ми починаемо сівбу і ти повинна вийти на роботу. Одягайся, підемо. Я тобі покажу твою ділянку. Дуже хороша ділянка... Ти там матимеш можливість показати справжні зразки большевицької роботи.

Морозиха заточилась і зблідла.

— Мрець у хаті, батька треба поховати, спухла я... Куди мені тепер на роботу, — благала вона.

— Мертвому все одно, полежить не втече, — спокійно завважив голова.

Морозиха, як би боючись якогось удару, кинулась в куток до дітей і притиснулась до них. Голова зчервонів і вилиці заграли на його обличчі.

— Добре... Значить ти не хочеш йти? — майже прошипів він — особисті інтереси у тебе вищі від колгоспних?

Морозиха ще більше подалась в куток. Смерть Андрія, поява голови колгоспу — все це її видалось страшним сновидінням.

— Ведмеді знаєш де зимують? — багатозначно і з погрозою сказав голова, вийшов з хати, залишивши двері настіж відкриті.

„Може це страшний суд?" — думала вона. Мозок її працював ніби крізь туман. Хвилинами вона губила свідомість, а коли вона верталась, у неї спалахувала думка: „Що робити, куди йти, кого просити, щоб допоміг поховати чоловіка?" Перед нею миготіли обличчя сусідів, але вона згадувала, що й у них по хатах лежать мерці і нікому їх ховати.

Незабаром до Морозихи прийшло двох виконавців і стягнули її з печі. Вона довго не могла зрозуміти, що з нею робиться. Потім, коли вона відкрила очі, один з них сказав:

— На роботу збірайсь. Голова клявся — коли не вийдеш — зашле на Соловки.

— Страшний суд, страшний суд, — прошепотіла Морозиха, перехрестилась, глянула на мертвого Андрія, на дітей, що все ще спали, поклала біля їх голів кавалок макухи, кварту з водою і тихо причинила двері.

Виконавці пішли до інших хат, а Морозиха, важко спираючись на палицю, пішла до своєї дільниці.

Як і раніше, лютував різкий березневий вітер і падав лапатий, вологий сніг. До пізнього вечора Морозиха крутила безконечне колесо віялки. Запах хліба кружляв їй голову: вибившись зі сил вона падала на зерно, і тоді звідки не візьмись, звявлявся бригадир і відтягував її геть, щоб вона, борони Боже, не зїла пригоршню насіння. Коли вона на холодній землі прокидалась, шепотіла: „Господи, звідки прийшла на нашу голову оця колгоспна погибель?..

На другий день померли Володя і Маруся. В живих залишився середній — Микола.

А мертвий Андрій все ще лежав у хаті. Морозиха сама викопала для них ями, сама звезла їх на теліжці, сама й закопала. Два дні вона хоронила свою рідню...

А потім вона сиділа в тюрмі за те, що нарвала на колгоспному лузі трохи щавю. Коли її вели степом в місто до вязниці, слідом за нею біг маленький Микола. Він не спускав з очей білої хусточки матері. І вона оглядалась кожної хвилини і бачила, як він маленький і нещасний біг і падав, біг і падав, як він тоненьким голосом кричав:

— Мамо, коли ти повернешся?...

Через рік повернулась Морозиха. А її син Микола весь цей довгий час і тяжкий рік своїми маленькими й худими рученятами волочив тяжкі снопи, носив мішки зі зерном, як і всі виконував норму.

Це було також весною. Через кілька днів після повернення з тюрми вона сказала синові:

— Ну, Микола, робити нам тут нічого. Колгоспна земля чесних людей не поважає. Підемо на шахту. Може там, глибоко в землі, лежить наше щастя.

Морозиха забила дошками навхрест вікна і двері своєї хати, взяла на плечі усе майно своє і пішла зі сином.

І коли тепер плаче Морозиха перед світлиною свого сина, я розумію гіркість її сліз: щастя прийшло! Тепер вона відібє вікна і двері своєї хати, добре і спокійно заживе на своїй землі. Але хто прикрасить старі роки вистражданої трудівниці, коли большевицьке лихо не мине і її останнього сина!?

ОРЕЛ НІМЕЧЧИНИ

(Від нашого кореспондента).

Берлін, кінець листопада 1941.

Хмарної листопадової неділі понеслася неймовірна вістка: полк. Мельдерс, легендарний орел Німеччини, згинув летунською смертю, на курієрській машині, з двома старшинами, з яких один кермував нещасним літаком. Ця трагічна вістка пройняла німецькі серця тим гостріше, що день перед тим стояли на берлінській площі вірні товариші зі своїм Фірером перед домовиною також славного летуна зі світової війни, ген. Ернеста Удета. Була це незабутня суворо-ґерманська хвилина, коли між чорним катафальком і скаменілим гуртом державних мужів і достойників станув маршал Ґерінґ і в словах вояцької поезії та простоти славив свого Удета, переможника в 6 повітряних боях минулої війни. Зажурений і зворушений маршал розказав слухачам і про те, що ніхто не радів так, як сам Удет, довідавшись, як летуни молодої Німеччини перейшли в осягах число збитих ним ворожих літаків. І в цьому моменті думка сумних слухачів мимоволі летіла на мить у далекі засніжені поля України, Московії, береги Атлянтику і гарячі піски Тобруку до геройських ескадр німецької летунської зброї. А перше місце між її орлами мав найхоробріший і найбільший осягами, 28-літній віком, полковник Вернер Мельдерс, учень великого Удета, що один день пізніше вмер як учитель — непереможений ворогом. З імям Мельдерса звязана нерозривно боротьба новітньої Німеччини за свою свободу і за імперіяльне місце для німецької держави в світі і на континенті.

Полк. Мельдерс народився 1912 р. як другий син радн. Мельдерса, що поляг як поручник на французькому фронті підчас світової війни.

Хоч мрію молоденького Вернера стати вояком не легко було здійснити в часі, коли за версальським диктатом німецька армія могла мати всього 100 тисяч людей і вступ до неї був дуже обмежений, доля таки пощастила. У 1931 р. Мельдерс є вже по скінченні середньої школи приділений до піхоти, а в 1932 р. в ступні „фаненюнкера" призначений до стрілецької сотні в Алленштайні. Восени того ж року Мельдерс іде до воєнної школи в Дрездені, де пережив памятні дні перейняття влади в Німеччині національ-соціялістичною партією, що Мельдерс, як і всі молоді команданти 100.000-ої німецької армії вустріли із величезним захопленням. Після закінчення школи в Дрездені приділено Мельдерса до саперської школи в Мінхені. Там же зголосився Мельдерс одним із перших до летунства, що тоді починало в Німеччині організуватись. Проте, як не дивно, перша летунська проба випала для майбутнього орла німецького летунства некорисно: його прийнято із завваґою: „умовно здібний". Одначе із запалом та незломним хотінням взявся Мельдерс до праці й після закінчення курсу приділено його в березні 1935 р. до летунства. В 1937 р. перейняв Мельдерс відділ при одній ескадрі ловецьких літаків у Вісбадені. 1938 рік приносить Мельдерсові здійснення його давнішої мрії — вислання до Еспанії. Тут почалась одна з найцікавіших глав біографії німецького летуна, що вславився як незрівняний переможець в Еспанії та повернувся звідти нагороджений золотим еспанським хрестом із брилянтами.

У квітні 1938 р. опинився Мельдерс у Севіллі, а відтак у Сараґоссі, де була стаціонована німецька повітряна ескадра. Перші лети відбував Мельдерс у ескадрі Галянда, того самого, що тепер на похоронах ген. Удета, як підполковник, стояв на почесній варті. 24. травня 1938 р. прийняв Мельдерс командування над 3-ою ловецькою ескадрою Ґалянда. Це було тоді, коли бої на південному фронті під Валенсією були незвичайно гострі. Щоденники Мельдерса з того часу, писані ядерною і ляконічною вояцькою мовою, звітують про завдання, які Мельдерс проводив із великими осягами. Це були блискучо проведені боєві дії глибинних атак під Кастель-Франко, Пікаліо, Арас, Альбокассер, Вілля ітд. Боротьба була жорстока й небезпечна. Три місяці вживано ескадри Мельдерса до боротьби із сухопутніми військами. Мрією його було звести бій із ворогом у повітрі і до цього прийшло 15-го липня 1938 р., коли Мельдерс збив перші „Куртіси", що пробували ставити спротив німецьким „Мессершмітам". У листопаді 1938 р. Мельдерс вертається до батьківщини із еспанської воєнної проби як сотник і найкращий німецький летун. Він сам має 14 повітряних перемог, а його 3-тя ескадра начислює 42 перемоги при втраті тільки одної машини.

Приходить серпень 1939 р. Мельдерсова ескадра стоїть на поготівлі. 1-го вересня — війна на східних границях Німеччини. Мельдерс стоїть із своїми машинами на заході. Він нетерпляче жде на наказ, коли зможе помірятись із французами та англійцями. Врешті ворожі літаки на горизонті. В короткому бою він збиває ворожі машини й дістає залізний хрест 2-ої кляси в нагороду.

Аж до 10. травня 1940 р. перебуває Мельдерс на західніх кордонах Німеччини, незадоволений із своєї — як він казав — „безчинности", хоч у тому часі збив він немало французьких та анґлійських апаратів та одержав 2-го квітня 1940 р. залізний хрест 1-ої кляси. Його ескадра збила за цей час 52 французів та 32 англійців.

10. травня 1940 р. стартують машини Мельдерса до боєвого лету. Велика офензива на заході почалась. Західнє небо темніє від німецьких літаків. „Ну, тепер почалась правдива війна" — пише Мельдерс у своєму записнику і з повним запалом береться до праці, збиваючи одну ворожу машину за другою, атакуючи ворожі батави та позиції. Нарешті щоденне звідомлення Головного Командування Німецьких Збройних Сил відзначує 20 повітряну перемогу Мельдерса, а він сам за „особисту відвагу супроти ворога та за сміливі осяги його групи нагороджений лицарським хрестом до залізного хреста".

3-го червня група Мельдерса одержує доручення ліквідувати опір у повітряному просторі над Парижем. З цього лету Мельдерс не вертається. У повітряному бою його машина пошкоджена і хоробрий сотник зіскакує на землю легкопадом. Наступає період великих моральних та фізичних страждань, що він їх зазнає в неволі. Подорож із товаришами недолі до табору військових полонених у Монферан біля Тулюзи — це справжній шлях терпіння, в часі якого доводиться переносити голод, порани і побої та наругу здичілої юрби.

Проте недовго доводиться перебувати Вернерові Мельдерсові в неволі. Франція капітулює, перемиря в Компієнь підписано і Мельдерс вертається щасливо до батьківщини, де його приймає у себе вдома, як найкращого товариша, маршал Ґерінґ. Підвищений до ступня майора, Мельдерс стартує вже 28. липня проти Англії, збиває ворога, але його самого легко ранять. 14. вересня осяг Мельдерс свою 37, [illegible] 1. вересня свою 40-ву перемогу в повітрі, за що Фірер передає йому особисто дубовий вінок до лицарського залізного хреста. Ескадра ловецьких літаків майора Мельдерса дня 23. вересня 1940 р. відзначує свою 500-ту перемогу. Фірер особисто приймає Мельдерса та його ґрупу в Берліні. Ці хвилини залишають у душі Мельдерса величезне враження. День і ніч, із найбільшим захопленням, стартує він з ескадрою проти Анґлії. Це повне жертвенности, відваги і юнацької енерґії життя затьмарює йому вістка про захоплення в полон його рідного брата, також летуна, Віктора Мельдерса, що збитий над Каналом передавав іскрою: „Мій мотор розбитий, мушу осісти, здоровіть батьків „Зіґ гайль" за Німеччину".

Прийшов 22. червень 1941 — війна на сході Вже першого дня війни, під блакитним небом України, зістрілює підполк. Мельдерс 82-ий літак, побивши рекорд найславнішого німецького летуна минулої війни Фрайгерра фон Ріхтгофена із його 81 збитими ворожими літаками. Завсіди готовий до нової посвяти, щирий і приступний як командант і товариш, оточений любовю вождів і товаришів, завдає геройський командант щораз нові удари совітській авіяції, осягнувши неймовірне число 115 зістрілених ворожих літаків...

І ось тепер не стало Його, орла Німеччини, що на бистрих машинах із знаком німецького хреста йшов від перемоги до перемоги. Засумував Берлін, засумувала батьківщина, затьмарилися суворі і водночас юні обличчя переможців-летунів з-над Еспанії, Варшави, Парижа, Дінкірхена, Скапа Флов, Атен, Суезу і Москви. Під чорною киреєю, з брилянтовим хрестом, лежав молодий полковник у Берліні, що так хвилювався і так гордо радів, коли з радія і з газет линули звідомлення про його велетенські перемоги. Але там, на фронтах, понад сніговіями Московії та спекою Каїра, гремлять суворою піснею нові загони й ескадри німецького летунства, що на своїх крилах несе смерть ворогам і перемогу батьківщині.

Роман Гучванович.

—o—

З ГОЛОСІВ ПРЕСИ

Українські емблеми

У справі українських національних емблем а зокрема в справі того, в якому порядку мають чергуватись барви, колись виринали різні думки. Наче відгук цього бачимо в киевському „Українському Слові" зі 7. 10. ц. р., яке помістило таку статейку:

„Найвищою емблемою Української Нації є золотий Тризуб на блакитному полі щита — знак св. Володимира Великого. Другою після Тризуба національною емблемою є жовто-блакитний прапор, який своїми барвами й порядком їх розміщення символізує національний герб — Тризуб (цей історичний герб Україні-Руси був затверджений законом з дня 22. III. 1918 року Центральної Ради Української Народньої Республики, як герб державний), горішне полотнище прапора жовте, долішне має блакитну барву щита, на якому лежить в гербі Тризуб.

Зі звільненням українських земель зпід московсько-більшовицької окупації, Українській Нації привертається природне право користатися своїми національними символами і святощами.

Всюди по наших містах і селах підіймаються жовто-блакитні прапори, як прапори Волі, як знаки визволення зпід чужонаціонального ярма, як наочне свідоцтво, що ця Земля йде до світлого майбутнього під гаслом свого національного Пророка — Тараса Шевченка — „в своїй Хаті своя Правда і Сила і Воля!"

Японія про японсько-американські переговори

ТОКІО. — Японське міністерство закордонних справ відкинуло спроби північноамериканських політиків і часописів звалити відповідальність за розвиток північно-американських-японських взаємин на Японію. Воно зазначило, що тільки від Злучених Держав Америки залежить, чи можлива мирна розвязка японсько-американських проблем.

Токійська преса продовжує свої міркування про північно-американську політику. „Нічі-Нічі" заявляє з нагоди переговорів в Вошинґтоні, що Злучені Держави наглядно змагають до проволоки, та що їм йде про те, щоби оминути фронтальну війну з Японією, а замість цього задусити Японію господарською блокадою. Цілковито нова орієнтація північно-американської політики супроти Японії є передумовою успіху вашингтонських розмов. „Моміурі Шімбун" каже, що від Злучених Держав Америки не жадали більше нічого як прийняття 3-ох точок Тоя. „Токіо Нічі-Нічі" заявляє, що війна на Пацифіку поставила б Злучені Держави Америки перед важкою проблемою.

Як подають з Ганої, в поінформованих кругах Індокитаю вважають положення за дуже напружене. Активність японських військ особливо в південному Індо-китаю видається збільшена. Також в Таї (Сіямі) панує нервозність. Уважають можливим, що уряд Чун-Кіну зміцнив граничні війська.

—o—

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ГРУДЕНЬ.

2. Вівторок — Авдія пр., Варл.
3. Середа — Пр. Григ., Дек.

— **ВИЇЗД ДО ПРАЦІ НА ЛІВОБЕРЕЖНУ УКРАЇНУ.** На Лівобережну Україну потрібно до виїзду зараз або пізніше більшої кількости фахівців: механіків, інженерів, електротехніків, учителів німецької мови, перекладачів та кваліфікованих фахівців із ділянки господарства та промислу. Кандидати на виїзд із Генерального Губернаторства перешлють свої зголошення разом із докладним життєписом у німецькій мові, потвердженим УДК або Делегатурою до УЦК в Кракові. В життєписі треба подати докладно, звідки походить та де — в якій місцевості та в якій ділянці хотів би працювати. Виїздити можна покищо тільки без родин. Стягнути родини можна буде щойно пізніше.

Український Центральний Комітет.

— **ПІД УВАГУ УКРАЇНСЬКИМ РОБІТНИКАМ, ЯКІ ВИЇЗДЖАЮТЬ НА ПРАЦЮ ДО НІМЕЧЧИНИ.** Українські робітники! Перед виїздом до Німеччини постарайтеся про виказку Українського Комітету, що ви українці. Не виїзджайте до Німеччини без особистих документів. Документи мусять бути в німецькій мові. Без відповідних документів не дістанете таких умовин праці та винагороди, які прислуговують українським робітникам. — Український Центральний Комітет, Відділ Праці і Суспільної Опіки.

— **ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІХ ЗАМОВЛЯЮЧИХ У НАС КНИЖКИ**, що покищо **ДО ГАЛИЧИНИ** не можемо книжок висилати, бо пачок до Галичини пошта ще не приймає. Усі такі замовлення просимо спрямовувати на адресу: „КНИГОТОРГ", ЛЬВІВ, вул. Чарнецького ч. 12.

„Українське Видавництво".

— **ШКІЛЬНІ ДЕННИКИ** є на складі в Українському Центральному Комітеті, Краків, Зелена 26 — і туди слід спрямовувати замовлення. Ціна 10 зол. Висилається тільки за попереднім надісланням грошей, або за післяплатою. — Фінансовий Відділ УЦК.

— **ВІДДІЛ УОТ В КРАКОВІ** повідомляє своїх членів, що в четвер 4. грудня відбудеться у власній домівці при Адольф-Гітлерплац 12, III. пов. відчит д-ра Павла Лисяка на тему: „Життя і діяльність д-ра Костя Левицького". Початок точно в год. 19.15.

— **ДРУКАРСЬКІ ПОХИБКИ.** Внаслідок друкарської похибки в 268 ч. „Краківських Вістей" з 30. XI. ц. р. вискочив 1-ий рядок у перекладі статті „Точка тяготіння на Схід", яку ми помістили у відділі „З голосів преси". Початок тієї статті такий: „Розбиття большевицької великодержави і..."

— **ШОФЕР-МЕХАНІК**, українець, негайно потрібний. Умовини дуже корисні. Зголошення слати: Український Центральний Комітет, Краків, Зелена 26/7. — Відділ Праці і Суспільної Опіки.

— **У ВАРШАВІ** пошукують постійного акомпаніятора-українця. Платня згідно з договором. — Зголошення слати до УДК в Варшаві, вул. Коперника ч. 13, на руки п. В. Божика.

— **ПОШТОВИЙ КУРС.** Кандидатам, що вислали до Українського Центрального Комітету прохання прийняти їх на поштовий курс, подається до відома: Поштовий курс почнеться 3. грудня ц. р. Вступний іспит, від якого висліду залежить прийняття на курс, відбудеться дня 2. грудня ц. р. Особисте зголошення кандидатом дня 2. грудня в год. 8-ій рано в УЦК, Відділ Праці і Суспільної Опіки, Зелена ч. 26/7. Всім прийнятим на курс вишлемо окремі повідомлення поштою. — Український Центральний Комітет, Відділ Праці і Суспільної Опіки.

Православна українська урочистість у Кракові

Парафіяльна Рада Православної Української парафії у Кракові повідомляє Українське Громадянство, що дня 7. грудня ц. р. о годині 9 — 13 відбудеться посвячення новопобудованої каплиці в домі ч. 24 при Шпитальній вулиці у Кракові.

Чину посвячення доконає Високопреосвященіший Палладій, Архієпископ Краківський і Лемківський в сослуженні варшавського й краківського українського духовенства.

Співати буде варшавський катедральний хор.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Високоповажаний Пане Редакторе!

Внаслідок Ваших оголошень про відкриття нами скриньки розшуків для родин полонених українців із червоної армії, Редакція „Нової Доби" отримує щодня з самої Галичини і Ген. Губернаторства **тисячі листів** із запитами, розшуками, проханнями і побажаннями. Тією дорогою інформуємо всіх зацікавлених, що надіслані оголошення містяться в нашому часописі **безплатно**, за чергою, з нумерацією. Тому, що надсилання відповідей на кожний окремий запит в міру їх напливання із таборів до Редакції вимагало би покликання окремого великого технічного персоналу, а це неможливе до здійснення, повідомляємо, що **всі відповіді і вістки від полонених будемо оголошувати окремими списками в українській пресі. В „Краківських Вістях" появлятимуться такі списки для родин полонених у Галичині, Генерал-Губернаторстві, Великонімеччині з Протекторатом і на Словаччині.** Всі інші в відповідній українській пресі на Україні. Українську галицьку пресу просимо їх передруковувати з „Краківських Вістей". Одночасно повідомляємо всіх зацікавлених, що різнородних і скомплікованих їхніх прохань, як приміром: посилати їм „Нову Добу", дати їм інформації про чисельний стан полонених, переслати їм пошту та посилки — виконати не можемо. „Нова Доба" призначена для полонених, які й так мусять нею ділитися ґуртками, а всі справи, звязані з життям наших полонених, полагоджує компетентна влада з покликаними до того українськими чинниками. Всі річеві заввагн і звіти наших установ та комітетів на цю тему передаємо у відповідні руки. Багато осіб вислало на кошти оголошень гроші; гроші ці повертаємо, пропонуючи жертводавцям скласти їх на фонд полонених при УЦК в Кракові.

З привітом
За Редакцію „Нової Доби":
Геннадій Которович.

Берлін, кінець листопада 1941.

КОРОТКІ ВІСТКИ

* **Як повідомляє** „Ню-Йорк Таймс", міністер війни Стімсон висловив публично на пресовій конференції своє невдоволення з приводу того, що Совіти не допустили на фронт обсерватора зі Злучених Держав, хоч Совіти беруть увесь матеріял, який їм доставляють із Злучених Держав.

* **У Вошинґтоні** заступатиме небаром турецький уряд окремий посол; на це місце призначено колишнього посла у Віші, Амін Бряя Мосагема.

* **Французький** міністер летунства, ген. Берджерс, відвідав у дальшій своїй інспекційній подорожі по півн. Африці летунські бази в Маракеш та в Мекнес, а при тій нагоді перевірив усі стежні та ловецькі ескадри в околиці згаданих міст. Водночас у четвер передполуднем прибув до Дакару французький міністр кольоній, контрадмірал Плятон, що відбуває інспекційну подорож по західній Африці.

* **У четвер** відїхала до Вошинґтону на чердаку „Урагваю" комісія закупів арґентинської збройної сили, яка має розпочати переговори про умовини та речинці більших достав зброї.

— ПІВДЕННО - АФРИКАНСЬКА УНІЯ **належить до тих просторів, які вже від довшого часу терпіли сильно від господарської кризи, яка повстала внаслідок бльокади Англії і недостачі тонажу.** Південно-африканський міністер торгівлі мусів в останньому часі заповісти сильне зменшення приділів бензини, а для Капштадту на три найближчі місяці зменшив приділ бензини на 50 відс., хоча з вибухом війни були більші резерви нафти, які одначе внаслідок недомагань у доставі поволі зужито. Ввесь будівельний промисл стоїть перед цілковитим застоєм внаслідок недостачі матеріялу.

— ЕСПАНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ „Кастільо де Мовюіх", що прибув у пятницю до Віґо, тягнув на чердаку дарабу з бочок і дощок, на якій були розбитки одного сторпедованого англійського корабля. Англійські моряки кажуть, що корабель мав залогу з 53 осіб. З них пропало 11. З 9-х днів, які вони провели на дарабі, були вони 6 днів без води. На їх бажання висадили їх на сушу при Кап Берде.

— **Дня 28. XI. відчули в Палермо хвилястий землетрус, який пройшов із північного сходу на північний захід. Населення поводилося спокійно. Не було ніякої шкоди.**

— **ЯК ПОДАЮТЬ з іранської границі, НКВД перед якими 10 днями підступом убило в Куйбишеві** представника американського пресового концерну Герста. **Він попав у неласку через свої звідомлення.**

— ПРЕЗИДЕНТ південно-африканських міністрів, Смутс, візвав — як подає „Есошіейдит Прес" — в одній промові в Капштадті начальників південно-африканських пристаней, щоби вони прискорили вантаження кораблів.

— **ОБСЕРВАТОРІЯ В ТАРЕНТІ занотувала в четвер дуже сильний землетрус, якого вогнище мало б бути яких 3.000 км. у західньому напрямі.**

* **Єгипетський** пасажирський корабель „Ель Ніль" прибув після 84 днів їзди до нюйорської пристані. Подорож кинула характеристичне світло на труднощі і небезпеки, з якими мусить сьогодні числитися британська мореплавба. Вже в Суезькому каналі ворожі літаки бомбардували корабель. Пізніше виринула небезпека зустрічі з торговельним вищільником. У східньо- і західньо-африканських пристанях були великі труднощі з доповненням ропи, бо постачання потерпіло сильно внаслідок браку кораблів-цистерн. Коли корабель хотів причалити до британської пристані Фрестовн, залога відмовила послуху зі страху перед німецькими підводними човнами. Вкінці були ще різні сварки між корабельною командою та англійськими старшинами, які їхали цим кораблем.

* **„Міяко Шімбун"** із пятниці рано подає, що цісар одобрив проєкт міністерства війни в справі військового вишколу молоді від 15—18 року в окремій панцирній та інформаційній школі. Вслід за тим негайно влаштують курси вишколу в самостійних школах у Шізуока і Токіо, які дотепер були доповненням військових інститутів.

* **Японські** летунські ескадри, які виїхали з одної бази північного Китаю, атакували перший раз від кількох місяців військові цілі в околиці Куміну, столиці провінції Ювнан. Успішно збомбардовані: одна автоколона на південь від Куміну й склади воєнного матеріялу. Цього самого дня відбулися великі важкі летунські налети в північній і західній частині провінції Квантун з японської бази в південному Китаю. Японське летунство не мало при тому налеті ніяких втрат.

* **До Параміробо** (голяндська Ґвіяна) прибули, як подає „Есошіейтид Прес", три північно-американські кораблі для військових транспортів із військом та матеріялом для будови бараків. Коли буде збудований один табор, мали б прийти дальші війська.

* **10.000 вояків 69 чункінської армії, яка воювала під командою ген. Піт-Сею та команданта дивізії Вентаіко проти Японії у провінції Шантуну, відмовило послуху Чункінові і прилучилося до збройних сил національного уряду. В четвер Ванчінвей видав зарядження щодо втілення цієї 69 армії національного уряду так, що Піт-Сею іменовано членом воєнної ради, а Вентаіко начальником тимчасово створеної 31 дивізії.**

* **Рівночасно з торгами у квітні 1942 р. відкриють у Пловдові перший раз велику спільну німецько-болгарську сільсько-господарську виставу. Ця вистава буде організована міністерствами сільського господарства Німеччини і Болгарії. Так підтримуватиметься сільське господарство обох держав та створиться ще тіснішу звязь між ними. Приготування до цієї вистави вже в ході.**

* **З Вошинґтону** передають: Британський посол лорд Галіфакс, що відбував інспекційну подорож по промисловій області Філаделфії, негайно вернувся на пильний телефонічний заклик із британського посольства в пятницю вечером до Вошинґтону і опісля як стій пішов до північно-американського секретаря Гола на розмову. Лорд Галіфакс відмовився від усяких заяв про ціль розмови.

Окружні конференції освітніх робітників Посяння й Лемківщини та Холмщини й Підляшшя

В цілі нав'язання живішого організаційного зв'язку з тереном, устійнення форм і способів праці, обговорення найактуальніших проблем освітньої праці, устійнення та пояснення пляну праці на найближчі місяці — відбудуться в днях 4 і 7 грудня ц. р. дві окружні освітні конференції освітніх робітників. А саме:

1) В четвер, дня 4. XII. ц. р., в год. 8 рано, відбудеться окружна конференція освітніх робітників Посяння й Лемківщини — **в Сяноці.**

2) В неділю, дня 7. XII ц. р. в год. 8 рано, відбудеться окружна конференція освітніх робітників Холмщини й Підляшшя — у **Холмі.**

Програма обох конференцій така:

1. В год. 8-ій збірка учасників конференції в домівці УДК.
2. Корпоративна участь учасників конференції у Службі Божій, яка відбудеться: а) в Сяноці в парохіяльній церкві, б) у Холмі в православному Соборі — в наміренні конференцій.
3. Відкриття конференцій, год. 9,30.
4. Звіти Референтів Культурної Праці.
5. Реферати представників УДК.
6. Запити й вияснення.
7. Закриття конференцій.

Участь у обох конференціях, в Сяноці і Холмі візьмуть обовязково:

а) Референти Культурної Праці при УДК
б) Підреференти Культурної Праці при Районових Делегатурах,
в) Культурно-освітні організатори,
г) Канцелярійні працівники Референтур Культурної Праці,
г) Голови Окружних Жіночих Секцій,
д) Визначніші працівники низових клітин.

Референти Культурної Праці приготують писемний звіт з діяльности Референтури, за час від 1. 4. — 30. 11. ц. р., за зразком, поданим Референтам —30 вересня ц. р. Звіт охопить не тільки район Референтури, але теж райони Делегатур.

Звіт зложать Референти в президії конференції.

Тому, що входові двері на салі нарад, так у Сяноці, як у Холмі, будуть вже в год. 9.30 закриті, а спізнені учасники не будуть допущені до участи в конференції:

1) ті учасники конференції в Сяноці, що не мають догідного поїзду в четвер рано, мусять приїхати до Сянока вже в середу 3. XII. ц. р.

2) ті учасники конференції в Холмі, що не мають догідного поїзду в неділю рано, мусять приїхати до Холма вже в суботу, дня 6. грудня ц. р.

УДК в Сяноці та Холмі приготують для цих учасників нічліги, які однак треба раніше писемно, або телефонічно у згаданих УДК замовити. Адреси: 1) УДК Холм — Люблінерстрассе 3, число тел. 185. 2) УДК Сянік — Горст Вессельстрассе 2./I. число тел. 44. Дижурні з жовтоблакитними перевязками на лівому рамені очікуватимуть гостей на двірці та дадуть потрібні інформації.

При вході на салю нарад учасники конференції викажуться повновластями свойого УДК.

Кушнір
Керманич Відділу Культурної Праці.

В. Кубійович
Провідник УЦК.

Справа додаткових харчевих карток ч. 2

I. Повідомляємо, що додаткові харчеві картки на місяць грудень 1941 р. видавати-ме УДК Краків при вул. Зеленій 26. м. 4. в дні 29. XI. від год. 8 — 12, в днях 1 і 2 XII від год. 8 —12 і 15 — 18, в дні 3 XII. 1941 від год. 8 — 12 в такому самому позабуквеному порядку, як дотепер.

Хто в гих днях не відбере картки, взагалі не дістане харчевої картки за грудень 1941 р.

До одержання харчевих додаткових карток треба предложити: 1) особисту виказку або посвідку реєстрації в УДК. 2) посвідку вплати датків до УДК бодай за жовтень 1941 р. 3) Червону харчеву картку а від українців з околиць Кракова потвердження замешкання в даній місцевости, або також червоні харчеві картки.

II. Українські родини тих, що служать при німецькому війську, мають право до додаткових харчевих карток ч. 1. — По ті картки треба звернутися до інспектора Гесса вул. Матейки ч. 11/I. та принести відповідні докази. Одначе ті родини не мають права до додаткових харчевих карток ч. 2.

УДК. Краків.

Обурення Голяндії з приводу американської окупації Гваяни

АМСТЕРДАМ. — Провідник голяндського націонал-соціялістичного руху, Мюсерт, ствердив у своїй радіовій промові, що голяндський нарід не признає грабежі Сурінаму та Куракао. Мюсерт пригадав опісля, що Англія загарбала Голяндії в 1704 р. Гібральтар, 1795 Цейльон, Маляку та кольонію Кап, в 1816 Дамарару, Есекібо і Бербіс, в 1888 Сінгапур і в 1891 Золоте Побережжя. Два роки тому Куракао, після окупації його англійцями, було вже майже в руках Злучених Держав. Ясно, що Злучені Держави тільки використовують нагоду, щоб захопити заморські посілости европейських народів. Часопис „Телеграф" вказує, що тепер загрожена є вже й Голяндська Східня Індія. На думку, що окупація Сурінаму збільшить мабуть апетити Злучених Держав, Голяндія може тільки затиснути пястуки. „Утрехт Дагблад" заявляє, що за експанзією Злуч. Держав у середній та південній Америці треба слідкувати уважніше, як будьколи досі.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

†

Венедикт Федорович-Грушвицький

В листопаді ц. р. помер в Острові Люблинському колишній повстанець і старшина армії **Венедикт Федорович-Грушвицький** у 48-ому році життя. Походив з Гайсина на Поділлі. В 1914 р. покликали його до російської армії. В 1916 р. скінчив військову школу в Києві. З кінцем 1917 р. як поручник вступив до Української Військової Організації. Як старшина УНР. брав участь в боях до 1921 р. В тому ж році польський уряд інтернував його і він перебув таборове лихоліття в Каліші до 1924 р. Тоді то звільнено його з табору і почалось дальше скитання за хлібом по різних містах Польщі (Дзялдово, Ольшево, Млава, Люблин, Мотич). Заедно мріяв про поворот на рідні землі. Скінчив своє многострадальне життя в Острові Люблинському як урядовець місцевого магістрату. Осиротив дружину і двоє дітей. Похоронений на місцевому цвинтарі. В. Й. П.

Б. П.

ВЖЕ ТИСЯЧІ ДОБРОВОЛЬЦІВ НА ФРОНТІ ПРОТИ БОЛШЕВИКІВ.

КОПЕНГАГА. — В четвер ввечері говорив голова Данської Націонал-соціялістичної Робітничої Партії д-р Клявзен, на одних націонал-соціялістичних зборах у Копенгазі про приступлення Данії до антикомінтернівського пакту. Данські націонал-соціялісти, заявив д-р Клявзен, приступили вже давно до антикомінтернівського пакту, висилаючі тисячі добровольців, які стоять від ряду місяців в европейському фронті проти большевицької небезпеки та своєю діяльністю забезпечують данському народові не тільки шлях до почесного місця серед европейських націй, але й причинилися до того, що привернули цьому народові його давню нордійську самосвідомість. Після опублікування підписання пакту кожний може зрештою пізнати, що неерйняті зобовязання не виходять поза те, що є в заяві данського уряду з 28 червня

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. -
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei". Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79